

מסכת מידות

פרק ב

א. הר הבית הִיהָ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה, רַבּוּ מִן הַדְּרוֹם, שְׁנֵי לוֹ מִן הַמִּזְרָח, שְׁלִישִׁי לוֹ מִן הַצָּפוֹן, מַעֲוִטּוֹ מִן הַמַּעֲרָב. מְקוֹם שֶׁהָיָה רֹב מִדָּתוֹ, שָׁם הָיָה רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ:

ב. כָּל הַנִּכְנָסִין לְהֵר הַבַּיִת נִכְנָסִין דֶּרֶךְ יָמִין וּמִקִּיפִין וְיוֹצְאִין דֶּרֶךְ שְׁמָאל, חוּץ מִמֵּי שְׁאֲרָעוֹ דָּבָר, שֶׁהוּא מִקִּיף לְשְׁמָאל. מֶה לָּהּ מִקִּיף לְשְׁמָאל, שְׁאֲנִי אֲבֵל, הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִנְחָמֶךָ. שְׁאֲנִי מְנַדָּה, הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּם וַיִּקְרְבוּ, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, עֲשִׂיתָן כָּאֵלּוּ עָבְרוּ עָלָיו אֶת הַדִּין. אֲלָא, הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּהּ וְתַשְׁמַע לְדְבָרֵי חֲבֵרֶיהָ וַיִּקְרְבוּ:

ג. לִפְנֵים מִמֶּנּוּ, סוּרָג, גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים. וְשֵׁלֶשׁ עֲשָׂרָה פָּרָצוֹת הָיוּ שָׁם, שֶׁפָּרָצוּם מִלְכֵי יוֹן. חֲזָרוּ וּגְדָרוּם, וּגְזָרוּ כְּנָגְדָם שֵׁלֶשׁ עֲשָׂרָה הַשְׁתַּחֲוִיּוֹת. לִפְנֵים מִמֶּנּוּ, הַחִיל, עֲשָׂרָה אַמּוֹת. וְשֵׁתִים עֲשָׂרָה מַעֲלוֹת הָיוּ שָׁם. רוּם הַמַּעֲלָה חֲצִי אַמָּה, וְשֵׁלֶסְהָ חֲצִי אַמָּה. כָּל

הַמַּעֲלוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם, רוּם מַעֲלָה חָצִי אִמָּה, וְשִׁלְחָה חָצִי אִמָּה, חוּץ מִשָּׁל אוֹלָם. כָּל הַפְּתָחִים וְהַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם, גָּבְהָן עֲשָׂרִים אִמָּה, וְרַחְבָּן עֲשָׂר אַמּוֹת, חוּץ מִשָּׁל אוֹלָם. כָּל הַפְּתָחִים שֶׁהָיוּ שָׁם, הָיוּ לָהֶן לָקוֹן דָּלְתוֹת, חוּץ מִשָּׁל אוֹלָם. כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם, הָיוּ לָהֶן שְׁקוּפּוֹת, חוּץ מִשְׁעַר טָדִי, שֶׁהָיוּ שָׁם שְׁתֵּי אַבְנִים מְטוֹת זָו עַל גֹּב זָו. כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם, נִשְׁתַּנּוּ לִהְיוֹת שָׁל זָהָב, חוּץ מִשְׁעַר נִקְנוֹר, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה בָּהֶן נֶס. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים, מִפְּנֵי שֶׁנִּחְשַׁמְּתָן מִצְהִיב:

ד. כָּל הַכְּתָלִים שֶׁהָיוּ שָׁם, הָיוּ גְבוּהִים, חוּץ מִכְּתֵל הַמְּזֻרְחִי, שֶׁהִכְהִין הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפֶּרֶה עוֹמֵד בְּרֹאשׁ הַר הַמִּשְׁחָה, וּמִתְכַּוֵּן וְרוֹאֶה בְּכַתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל בְּשַׁעַת הַזֵּית הַדָּם:

ה. עֲזָרַת הַנָּשִׁים הָיְתָה אַרְבֵּי מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ עַל רַחֲב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ. וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְּאַרְבַּע מְקָצוּעוֹתֶיהָ, שֶׁל אַרְבָּעִים אַרְבָּעִים אִמָּה. וְלֹא הָיוּ מְקוּרוֹת. וְכֹךְ הֵם עֲתִידִים לִהְיוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל מו), וַיּוֹצִיאֵנִי אֶל הַחֲצָר הַחִיצוֹנָה וַיַּעֲבִירֵנִי אֶל אַרְבַּעַת מְקָצוּעֵי הַחֲצָר וְהִנֵּה חֲצָר בְּמִקְצַע הַחֲצָר, חֲצָר בְּמִקְצַע הַחֲצָר, בְּאַרְבַּעַת מְקָצְעוֹת הַחֲצָר חֲצָרוֹת קְטָרוֹת. וְאֵין קְטָרוֹת אֲלֹא שְׂאִינָן מְקוּרוֹת. וּמָה הָיוּ מִשְׁמָשׁוֹת. דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, הִיא הָיְתָה לְשִׁכַּת הַנְּזִירִים, שֶׁשָּׁם הַנְּזִירִים מְבַשְּׁלִין אֶת שְׁלִמִיָּהוּ, וּמַגְלִחִין אֶת שְׁעָרָן, וּמַשְׁלָחִים תַּחַת הַדּוּד. מְזֻרְחִית צְפוֹנִית, הִיא הָיְתָה לְשִׁכַּת הַעֲצִים, שֶׁשָּׁם הַכֹּהֲנִים בִּעְלֵי מוּמִין מִתְּלִיעִין הַעֲצִים. וְכָל עַץ

שְׁנֵמֶצָא בּוֹ תוֹלַעַת, פָּסוּל מֵעַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. צְפוּנִית מִעֲרָבִית, הִיא הִיְתָה לְשִׁכַּת מִצְרָעִים. מִעֲרָבִית דְּרוֹמִית, אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב, שְׂכַחְתִּי מָה הִיְתָה מְשֻׁמֶשֶׁת. אָבָא שָׂאוּל אוֹמֵר, שֵׁם הָיוּ נוֹתְנִין יֵין וְשֶׁמֶן, הִיא הִיְתָה נִקְרָאת לְשִׁכַּת בֵּית שְׁמִנְיָה. וְחִלְקָהּ הִיְתָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהַקִּיפוּיָהּ כְּצוּצָרָה, שְׁהֲנָשִׁים רוֹאוֹת מִלְמַעְלָן, וְהָאֲנָשִׁים מִלְמַטָּן, כְּדִי שְׂלֹא יִהְיוּ מִעֲרָבִין. וְחִמְשׁ עֶשְׂרֵה מַעְלֹת עוֹלוֹת מִתּוֹכָהּ לַעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל, כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעְלֹת שְׁבִתָּהֲלִים, שְׁעָלֶיהֶן הֵלֹוִים אוֹמְרִים בְּשִׁיר. לֹא הָיוּ טְרוּטוֹת, אֲלָא מְקֻפּוֹת כְּחֻצֵי גֶרֶן עֲגָלָה:

ו. וּלְשִׁכּוֹת הָיוּ תַּחַת עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל, וּפְתוּחוֹת לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים, שְׁשָׁם הֵלֹוִים נוֹתְנִים כְּנוֹרוֹת וְנִבְלִים וּמַצְלִתִּים וְכָל כְּלֵי שִׁיר. עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל הִיְתָה אַרְבֵּי מֵאָה אֲמָה וּשְׁלֹשִׁים וְחִמְשׁ עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה. וְכֵן עֲזָרַת כְּהֲנָנִים הִיְתָה אַרְבֵּי מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחִמְשׁ עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה. וְרֵאשֵׁי פֶסֶפְסִין מְבַדִּילִין בֵּין עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַכְּהֲנָנִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, מַעְלָה הִיְתָה שֵׁם, וּגְבוּהָהּ אֲמָה, וְהַדִּיּוֹן נָתוּן עָלֶיהָ, וְכֵה שְׁלֹשׁ מַעְלֹת שֶׁל חֻצֵי חֻצֵי אֲמָה. נִמְצְאָת עֲזָרַת הַכְּהֲנָנִים גְּבוּהָהּ מִעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמִחֻצָּה. כָּל הָעֲזָרָה הִיְתָה אַרְבֵּי מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וְשֶׁבַע עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחִמְשׁ. וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַשְּׁתַּחֲוִיּוֹת הָיוּ שֵׁם. אָבָא יוֹסִי בֶן חֲנָן אוֹמֵר, כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי שְׁעָרִים. שְׁעָרִים דְּרוֹמִיִּים סְמוּכִים לַמִּעֲרָב, שֶׁעַר הָעֲלִיוֹן,

שַׁעַר הַדֶּלֶק, שַׁעַר הַבְּכוּרוֹת, שַׁעַר הַמַּיִם, וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר
הַמַּיִם. שָׁבוּ מִכְּנִיסִין צְלוּחִית שֶׁל מַיִם שֶׁל נֶסוּךְ בְּחָג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, וּבּוֹ הַמַּיִם מִפְּכִים, וְעֵתִידִין לִהְיוֹת יוֹצְאִין מִתַּחַת
מִפְתָּן הַבַּיִת. וְלַעֲמֹתוֹ בְּצִפּוֹן סְמוּכִים לַמַּעֲרָב, שַׁעַר יְכַנְיָה, שַׁעַר
הַקֶּרֶב, שַׁעַר הַנָּשִׁים, שַׁעַר הַשִּׁיר. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכַנְיָה,
שָׁבוּ יָצָא יְכַנְיָה בְּגִלּוֹתוֹ. שֶׁבִּמְזֻרָח, שַׁעַר נִקְנוֹר. וּשְׁנֵי פִשְׁפְּשִׁים הָיוּ
לוֹ, אֶחָד מִיְמִינוֹ וְאֶחָד מִשְׁמָאלוֹ. וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב, לֹא הָיָה לָהֶם שֵׁם: